

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilson, Kas., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota; a v Tynhall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Preplatné:

Pro Spojené Státy, \$2.00. Pro Kanadu, \$2.50. Do Evropy, \$3.00 ročně.

Zasluky peněžní dějte se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z krubů čtenářstva uveřejňujeme ochotně. Musí být slušné, psané bez úmyslu někomu osobně poškodit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

vo, že nikdy více proti Rusku bojovat nebude.

Na návrhy francouzského císaře Napoleona odpověděl, že by jen tenkrát mohl pro Polsku bojovat, kdyby této byla zaručena svobodná národní ústava a Polsko se dostalo starých hranic. Později zakoupil si stateček v Berville, poblíž Fontainebleau ve Francii, kde žil až do r. 1814, odkud požádal ruského cara Alexandra, aby udělil všem polským vymaněm milost a současně jej vyzval, aby se prohlásil polským králem a zemi dal ústavu. Po nějakou dobu cestoval s lordem Stewartem po Itálii, načež trvale se usadil ve švýcarském městě Solothurnu. V dubnu r. 1817 prohlásil na svém statku Siehnowici v Polsku zrušení nevolnictví.

Brzo po tomto slechtném činu spadl na projízdu s koněm do propasti Vevey a utrpený úraz byl příčinou jeho smrti dne 15. října 1817. Rok později byla mrtvola Kosciuskova na útraty cara Alexandra L. knížetem Jablonovským v Solothurnu vyzdobena a odvezena k trvalému odpočinku do Krakova, kde mu věčný polský lid po hrstkách země ze všech končin Polsky mohutnou nanesl mohyly.

Jméno Kosciuskovo jest nerozlučně spojeno s americkým bojem za svobodu, a jest nevděkem, že na slovanského hrdinu v poslednější době nějak je zapomenuto. O jeho zásluhách svědčí nejlépe pojmenování po něm četných míst v této naší nové vlasti.

VOJÁCI SMRTI NA ITALSKÉ FRONTĚ

Zvláštní zpráva italsko-americké tiskové kanceláře praví: Slovanskí vojáci, kteří jsou v italské armádě, volí svoje důstojníky na základě velmi přísných zkoušek a jsou takto představiteli mužstva národa. Italští vojáci a lid chovají se k nim laskavě.

První důkaz statečnosti, kterou dali na jevo, byly podivuhodné, ačkoli byly podány jen při tážení dělostřelců a hlídkách. Ať samy nebo společně Čechoslováci, přibýlí se zámoří, dali na jevo patriotům a odvahu a bojovali do konce.

Rakousko má ve zbraní asi 5.000.000 vojáků, z nich asi 2.000.000 musí míti na frontě. Mezi nimi mluvíme o národnosti, Češi, Slované, Poláci a Jihoslované tvoří většinu. Mezi nimi je šířena agitace, aby zbavili se jha Rakusanů anebo Maďarů a nebyla velikých rozměrů.

Čechoslováci důstojníci na frontě, kteří osvědčují heroismus, jež nedovede mimo stojící divák pochopit, praví, že na revoluci v ujařených zemích rakouských pomýšlet nelze, protože není tu základů pro její úspěch.

Na venkově a ve venkovských městech mají četníci absolutní moc nad několika obyvateli, kteří jsou vyjmuti ze služby válečné. Ve velkých městech jsou posádkou pluky cizí národnosti, které jsou opatřeny strojními puškami a potlačily by ihned každý pokus o revoluci, jako stalo se to v Praze, kde výbuch revolvy byl nemilosrdně potlačen největšími nepřáteli Čechů — Maďary.

Jestli obtížnější je to v táborech, kde jsou slovanští vojáci, — Rakouští velitelé vojska svá dobře ovládají. Političtí provinileci, nebo podezřelí lidé jsou zapsáni v seznamu armádních a dobře hlídáni.

Již dlouho nejsou jim svěřovány důležité úkoly. Smlouva římská rázem ukončila příčiny ke sporům mezi Slovanem a Itálií a přivedla velmi mnoho politických provinilců za frontu italskou.

Rakousko-uherské úřady učinily hned po tomto paktu opatření, aby zamezeno bylo vojskům rakouským na frontě přijít do styku s Čechy na italské frontě.

Potlačily přísně všechny známky neklidu. Odvolaly z bitevních čar všechny nováčky slovanské národnosti, ale brzy odvážily se k přísným trestům.

Neméně všechno to nemohlo přinést nic jiného leda nekonečný neklid a zmatek rakouských vojenských velitelů. Všechno směřovalo k podkopání morálky armády a zeizovalo více a více vojáků rakouské armády, zvláště v tom případě, že bojoval některý příbuzný nebo přítel v italské armádě.

Čechoslováci byli již pozdraveni a uvítáni obyvatelstvem italským ve válečném pásmě velmi srdečně, zvláště na rovinách Benátska, které dosud má v paměti

JEDNA Z PŘÍČIN, PROČ NĚMCI BYLI ZASTAVENI

Tato hromada prázdných patron reprezentuje jenom část střeliva, spotřebovaného jednou anglickou baterií v několika dnech bojů na francouzské frontě. Spojenci mají dostatek střeliva, ježto jejich zbrojovky pracují dnem i nocí.

útlisky a útrapy, jež musili jejich otevíratelé a dělové prožívat pod jhem rakouským.

Veronské ženy daly jim prapor v českých barvách se znakem lva. Čeští vojáci ocenili posvátnost daru a přísahali přísahu slavnou, že zemrou za tento znak svobody.

Osud, jenž očekává tyto nové bojovníky za ideály vzdálené a ujařené otěny, je patrný v obětných válečných předpisech rakouských. Jsou dosud všichni pokládáni za poddané císaře Karla a následkem toho hrozí jim smrt, budou-li zajati.

Jejich slovo v tom případě je svaté. Za živa ani po smrti nesmějí upadnouti v moc nepřátel. Ani mrtví nesmějí se dostat nepříteli. Každý z nich přísahal, že odnese do italských linií mrtvoly kamaráda, padlého na bojišti.

V posledních dnech Češi jsou na obhlídce, přiblížili se těsně k nepřátelským liniím a jeden z nich tam padl. Čelíce prudké palbě, jeho kamarádi odnesli ho, a by jej Rakusané při noci mu výpady nedostali.

Tito vojáci smrti ví, že musí se zabít, když se jim jejich operace nezdaří. Zasloučili si své vzdálené vlasti a pro ni čelí smrti na bojišti v Itálii, kolébee vši svobody a všech ideálů.

Řím, starodávné město svobody a civilisace, nahradil odstoupil Rusko těmito novými bojovníky. Našli u nás bratrství a důvěru.

Z jejich řad byli vyloučeni hlasovaním všichni, o jejichž vojenské zdatnosti a nadšení mohla by býti pochybnost, tak že rekruti jsou výkvetem utlačovaných národností. Výsledky jsou světoznámé jen důstojníkům.

Titus se mi nelíbí. Nebyl by dobrým desátníkem. Nechceme ho říkají. Takto z bývalého vojenského systému Rakouska povstává nový systém kritiky, kterým je vyloučen slabý a neschopný.

Podobně přísně je vyšetřováno politické smýšlení. Jeden Čech, který byl dlouho zaměstnán ve Vídni, byl odmltnut, protože načeň mluvil o svobodě.

Tato kontrola má znamenité výsledky. Ti, kteří projdou všemi zkouškami, jsou nejlepšími materiálem a osvědčili svůj charakter již mnohokrát.

Vojáci volí si sami svoje důstojníky a pak jim slepě věří a poslouchají je na slovo. Takové disciplině tito vojáci svobody naučili se pod vědomím svého útisku v Rakousku.

RAKOUSKÉ VÝROČÍ

Když se byl dr. von Seydler úspěšně vymotal ze svého vděčného úřadu jako rakouský premiér, císař Karel povolal Herr Bahnhause, aby vytvořil nové ministerstvo. Muž ten ve skutečnosti jest neznám za hranicemi Rakousko-Uherska a ba i uvnitř říše jest znám hlavně pouze jako oportunist. Výběr politikáře tohoto zdá se býti následkem tradiční rakouské politiky, nikdy nepovolati silně muže v dobách krize ku vládě. Silní mužové mohli by mítí rozhodné náhledy, jež by mohly pobořit celou spuchřelou, provazky svázanou vládní mašinerii.

Bahnhause byl vybrán, poněvadž panuje o něm mínění, že bude se to opíratí se o většinu v říšské radě v průběhu přechodné periody. Měl započítí vyjednávání s různými stranami "na basí svobodní sněmovny s omezeným programem jednání." Úkol, jenž před ním leží, pozostává v získání podpory Čechů, Poláků a Jihoslovánů a v téže době udržení pevné německé reprezentace.

Všechna privilegia zbařená a uštěvaná plněm zápasí dnes hrdě a v mnohém případě i desperátně, aby se zbavila německé nadvlády a Slované jsou po letech opět pevně spojeni. Aby Češi byli usmířeni, aspoň pokud se parlamentární jednání týká, Němci musí přinésti koncese a aby Němci tak učinili, budou požadováni obvyklé náhrady ve formě zvláštních privilegií od vlády, jak zvyklí jsou činit, aniž by ostatní Čechům a ostatním Slovanům nějaké koncese byly volně přinésti. Poláci mohli by býti snad získáni pouze úplným rozvrácením berlínské politiky týkající se založení nové Polsky. A jak dobře známo, Berlín není v náladě a nikdy nebyl dělati nějaké změny ve svých plánech k vůli Rakousku a také je nebudě dělati k vůli novému rakouskému premiéři. Jest pochybnou otázkou, že by Bahnhause získal Jihoslovany, když císař Karel požaduje přísně agresivní metody k jejich podrobení. K této plněním politickým zmatkům dlužno připojit všeobecnou nespokojenost v říši stávkou, protimilitaristické agitace, vzpury v občanstvu i ve vojsku, porážka rakouské armády v Itálii a potravní situace, již depeše popisují jako nesmírně vážnou — "že celá země pozvolna zmírá hladem."

Pokorující přiznání se k naprosté bezmoci a vasalství jest volá

Z OBORU ZDRAVOTNICTVÍ

Něco o našem nose.

Píše Dr. J. J. Warta.

Jenom si představte, jakou práci musí vykonati naše nosové ústrojí v době zimy, kdy vzduch venku je studený. Vyjdeme-li z teplé místnosti ven v době, kdy temperatura je pod nulou, náš nos musí pracovati se silou stačí, aby vzduch než přijde do plíse měl stejnou teplotu jako onen, který jsme dýchali ve světnici. To je příčina, proč dostaneme rýmu, neboť nos pracuje přes míru. Má-li někdo vadné nosové ústrojí, není schopen býti dobrým běžcem v závodech. Je stále sužován tak zvaným katarhem hrdla a průdušek z té příčiny, že vzduch, vstupující do těchto orgánů, je nepřipravený a rozněcuje tyto části našeho vnitřního ústrojí. To co platí o hrdle, vztahuje se také na uši.

Osoba, která nemůže dýchatí vůbec anebo jenom málo skrze jedno chřípě, (nosní otvor), a příliš mnoho je nucena dýchatí dru-

hým otvorem, pravidelně trpí usnutí nesůzami na straně vadného chřípě. Nepřipravený a nedostatečně oteplený vzduch vniká do neha a za krátko zavahuje bolesti a jiné nesnáze. Příliš otevřený nos je na tom téměř tak špatně jako takový, který může dýchatí s potížemi.

Jsou-li nosní otvory příliš malé, způsobí otupělost, bolesti hlavy a jiné příznaky, zvláště položíme-li se na znak, následkem přílišného tlaku. Ve vlhkém počasí lidé, kteří jsou postiženi katarhem, pravidelně trpí více, než za počasí suchého následkem toho, že vlhkost v nose, která při dýchání se odstraňuje, ve vlhkém počasí se nese zastává, následkem čehož je touto vlhkostí vnitřní tkáň přeplněna.

Kromě této vnitřní tkáň nos má zvláštní šnekovité orgány zvané furbínaty, které stahují a roztahují se, kdy jeví se toho potřeba rychle tekutinou a krví a pomáhají vdechti a oteplovati vzduch do značné míry.

(Pokračování.)

ní k Německu o pomoc!

Lze za těchto poměrů, jež označují výročí rakouského naparování a bezohlednosti před čtyřmi roky, ještě tvořiti tak, aby národy rakouské byly uspokojeny aspoň dočasně a pyrechou, ježto nikdy uspokojeny nebyly? K tomu nestačí síly herkulovské; Rakousko jest odsouzeno!

K ROZKOUSKOVÁNÍ RAKOUSKA

Polní maršálek Hindenburg napjal všechny síly, by docílil s vojskem svým na západní frontě rozhodného vítězství dříve, než by se větší síla vojska amerického mohla dostat do Francie, ale úsilí jeho zůstalo bezvýsledným, aby veliká vítězství německá na frontě té ukázala se v podstatě skutečných pohrom a porážek. A jedina následovala v tempu dost rychlém druhou. Vzpomejme si jen na St. Quentin, pak Ypres, po té Chemin des Dames a konečně Montdidier. V důsledcích velikých těchto úspěchů ocitli se vrch ú německý velitel v velikém nedostatku mužstva, které nemůže tak rychle nahraditi, jak je v nových pro sebe silách dostávají spojení. Nyní zvláště ze Spojených Států, ze kterých dle zprávy generála Marche ze dne 22. června dostalo se do Francie více jak 900.000 amerických vojáků. Spojení, jak se to rozumí samo sebou, ocitli se tím u veliké výhody, kdežto Hindenburg s Němci u veliké nevýhody.

Když pak francouzský vrchní velitel — generál Foch udělal důkladnou čaru přes rozpočet kořunním přinesl u Montdidieru, kde mu ponechal větší rozlohu zabraňené území, tu aby udrželo pro sebe méně vojska, není se čemu diviti, že Berlín začal konečně na Vídeň, dovotáváje se zabráně předem dlouho ohlašované rakouské ofensivě italské, která měla míti dle původních plánů za účel napadení francouzské armády v zádech, až by se vítězná vojska rakouská prodrala severně Itálii a Alpami do Francie Savojskem. Císaři Karlovi se asi do ofensivní té mnoho nechtělo, ale Berlín je Berlín a zavolá-li ten, pak Vídeň musí prostě poslechnouti. A tak císař Karel bez ohledu na hlad a nedostatek, který lomcuje říši jeho, v níž na všech stranách začíná propukávati zjevná revolva, dal armádě své rozkaz k útoku na nepřátelskou linii u Piave.

Nová ofensiva v prvních útocích síce se dařila, ale za to neslavně dopadly její konce. Rakouskému vojsku podařilo se několikrát diviseri nebo dokonce snad sbory dostati se na druhou stranu řeky Piave. Najednou řeka ta vlivem šťastných okolností se rozvodnila a začla strhávat rakouské mosty pontonové. Armáda generála Diaze se vzpamatovala a uhodila na nepřítel vší silou. Nepřítel neměl ani dost času ku řádnému ústupu. Dal se na divoký a zmatený útěk, při kterém zanechával za sebou obrovské množství vojska a válečného materiálu. Reka Piave stala se hrotem tisíci. Rakouské vojsko v celých desetitisících tisíců dostávalo se do zajetí Italů.

Postavení Rakouska v civilii též stalo se přímou zoufalým. Když hlouběji proniká, by se podle ní i rakouská vojska dala se novou

ofensivou na pochod k řece Piave a přes tuto, vedena byla sliby, že za řekou najdou pro sebe dost a dost potravin a vedle těch i hojně jiné země kořisti. Císař jim namluvil, že najdou tam bílý chléb a italské zlato a vedle těch i celou řadu jiných věcí, o kterých se síce výslovně nezmínil, ale které vojáci domyslili se sami. Císař Karel v tomto případě vojáky své povzbuzoval po způsobu, jakým v dávné minulosti činil to divoký Attila. Povzbuzoval je tedy způsobem, jaký zděl by se ve dvacátém století prostě nemyslitelným. Je proto jisto, že též císař v době, kdy se vojska jeho za řeku Piave za slibovaným chlebem italským dostala, by se setkala tam s výše uvedenou katastrofou, v době, kdy dělnictvo měst v celé říši zoufale volalo po potravinách, a v době, kdy téměř polovina obyvatelstva říše celé dávala na jevo zřejmá a jasně svou neoyalititu, musil znamenati, že trn pod ním začíná se silně otřásati a vylkati.

Situace rakouská nebyla tak zoufalou ještě před několika měsíci. Stala se jí teprve v poslední době a značně k tomu naponohl fakt surového počínání si rakouského vojska na frontě italské, — fakt nové smlouvy, kterou Vídeň uzavřela s Berlínem na větší území přátelských styků a zájmů obou říši, a konečně fakt německých zájmů v Rusku. Všechny tyto vyčtené okolnosti samy o sobě začaly počítati osud rakouské monarchie, která v celistvosti za stávajících poměrů nemůže se udržeti. A tak se zdá, že hodina konce jejího se již blíží. Pomalu snad, ale jistě. — Rakousko dlouho nezůstane nerozkouskovaným. Kdyby byl Ulanof a Bronstein nezaslanročili Rusko Německu, pak by nynější válka již byla v posledních svých hodinách. Kdyby se byla ruská armáda v nynější době hnala do Uher, pak by byl konec války — dohledným. Proto přece však Rakousko svému osudu neujde. Předem už bylo zničeno samotným Německem, které smážilo se stále více a více ovládati, Rakousko, které se stalo ochotným jeho nástrojem, bude nyní za to pykati nejvíce.

V Rakousku zřizena bude po případě celá řada nových států a k mírové konferenci, k níž dojde po válece, nadarmo nebudou volati Jihoslovane. Nebude darmo volati k ní ani Polsko a jiné doposud utlačované národnosti. Čechoslováci budou to na místě nejprve nejvíce. Jaké to státy budou, téžko říkati předem. Je však již dnes jisto, že Polsku, Jihoslovanom a Srbům je předurčeno dočkati se návratu jejich svobody. Rakousko s Německem v konce veliké války této se přesvědčí o tom, že páchané zlo má jisté hranice a že může být přitřz učiněna na více způsobů než pouze na jeden. Potadamští spiklenci se domnívali, že se chopili právě příležitosti v prvním čas a to způsobem tak dábel-ským, že porážka po ně je holou nemožností. Německo s Rakouskem kalkulovalo. Zapomnělo však při tom na jednu věc a to na to, že ve světě stává i — zásadnost. Doba, kdy se dalo přebhat zlo bez ohledu na všechno právo a spravedlnost, již minula. Svět, aniž by si byl sáz toho vědom, visí a více přibližuje se k pravdě, kterou hlouběji proniká, by se podle ní i

OCHRANA NAŠEHO POBŘEŽNÍHO OPEVNĚNÍ

Protivzduchoplovnické dílo, kterého je užíváno jako ochrany našeho pobřežního opevnění.